

LBRIS

We know
books

Rabih Alameddine, *The True True Story of Raja the Gullible (and His Mother)*

Copyright © 2025 by Rabih Alameddine

All rights reserved.

© Alice Books, 2026, pentru ediția în limba română

All rights reserved.

Design & ilustrație copertă: Faber Studio

Layout: Vasilica Turculeț

Corectură: Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALAMEDDINE, RABIH

Adevărata poveste a lui Raja cel naiv (și a mamei sale) / Rabih

Alameddine; trad. din lb. engleză și note de Daniela Preda. –

Valea Lupului: Alice Books, 2026

ISBN 978-630-6676-76-7

I. Preda, Daniela (trad.; note)

821.411.21

Rabih Alameddine

Adevărata poveste a lui Raja cel naiv (și a mamei sale)

Traducere din limba engleză și note
de Daniela Preda

2026

unicornilor poeziei, pentru că m-au primit în mijlocul lor...

mamei mele, care continuă să mă inspire...

surorii mele Raya, ale cărei viață și filosofie au modelat acest roman...

și surorii mele Rania, care mi-ar rupe picioarele dacă n-aș menționa-o.

Mulțumesc.

Cuprins

I (2023).	9
II (2001-2021). Criza financiară. Pandemia de Covid	20
III (1960-1975). Înainte de Războiul Civil	107
IV (1975). Războiul Civil.	133
V (1975-2021). Explozia portului	233
VI (2021). Virginia	290
VII (2023)	324
<i>Mulțumiri.</i>	345

I
(2023)

În dimineața asta, mama stătea în fața mea, acoperită de la gât până-n tălpi cu o mușama cu pătrățele roșii și dungi negre, pe care o foloseam de câțiva ani pe post de pelerină de vopsit părul – prinsă la spate cu o clemă de birou, evident. Fusesem numit hairstylistul ei de când își pierduse încrederea în profesioniști, la scurt timp după ce trecuse de patruzeci de ani. Blestemase toată breasla când un neisprăvit îi vopsise din greșeală părul într-o nuanță de roșcat-închis. Zic neisprăvit fiindcă nu era decât un biet ucenic pe atunci. Mama nu-și permitea mai mult de-atât. Tata o ținea pe mama – și pe toți ai casei – pe un buget strict. Din când în când o întrebam dacă nu putea să se așeze pe podea, între picioarele mele, ca să nu trebuiască să stau în picioare cât o vopseam. Nu voia, evident. Trebuia să sufăr pentru eleganța ei, zicea.

Mama avea o relație intimă cu oglinzile. Cu o ușoară înclinare a ochilor ei negri, și-a examinat reflexia: gâtul 9

palid, brăzdat de vinișoare albastre, rădăcinile încărunțite, cărarea de pe mijloc care semăna cu un marcaj rutier ce desparte două benzi de circulație. Mi-a zis că urăște oglinda aia, măsura de toaletă cu totul, că o să cumpere alta nouă. Era convinsă că o să găsească una la un preț rezonabil, mai frumoasă decât bazaconia mincinoasă din fața ei. I-am zis că oglinzile sunt trecătoare, nu rețin nimic. Că în câteva minute n-o să se mai recunoască. Am început să întind culoarea închisă pe firele albe – întuneric în lumină. Oglinda nu înregistra etapele metamorfozei.

A pufnit.

— Iar încalci regulile casei, mi-a zis.

— Nu filozofam.

— Mie așa mi s-a părut. Oglinzi uituce și toate alea.

— Ești frumoasă.

— Sunt bătrână.

I-am spus că și eu sunt. I-am arătat părul meu, care era deja mai alb decât al ei. Roșcatul inițial devenise un soi de blond bizar după ce împlinisem patruzeci de ani și un fel de alb după cincizeci, ceea ce îmi convenea de minune, fiindcă nu mai ieșea atât de tare în evidență.

— Ești la capătul vârstei de mijloc, a zis. Nu ai voie să fii bătrân. Asta m-ar face pe mine antică.

— Dar ești antică.

— S-o fut pe mă-ta.

Expresia ei preferată, care suna mereu ciudat venind din gura ei, chiar și după ani în care o tot auzisem. Abia dacă o remarcam când o spunea oricine altcineva, dar, evident, când mama mi-o zicea mie, mi se părea la fel de

Capul i-a tresărit ușor și brusc spre dreapta. A observat. Am observat și eu. Amândoi ne-am prefăcut că nu s-a întâmplat nimic. N-am scăpat pensula din mână. Pentru vârsta ei, se bucura încă de o sănătate foarte bună. Se jura că, la nevoie, putea urca și acum cele trei etaje până la apartamentul nostru, în cazul în care generatorul pe motorină al blocului nu funcționa. Totuși, corpul o trăda tot mai des; ticurile, altădată sporadice, deveneau tot mai frecvente. Măinile îi tremurau atât de tare uneori, încât își făcuse obiceiul să le țină în poală, una peste alta, ca două pisicuțe adormite.

— De ce nu mă lași să-ți vopsesc părul?

— De ce te-aș lăsa?

— Pentru că ai arăta mai tânăr. Poate găsim o nuanță care să pară mai naturală decât culoarea ta de dinainte, care, să mă ierte Dumnezeu, nici măcar nu există în natură.

— Cum să nu existe în natură dacă era culoarea mea naturală?

— Atunci m-ai putea lăsa să te vopsesc pentru că mi-ar face plăcere. Mi-aș aminti cum te pieptănam când erai mic.

— Nu m-ai pieptănat niciodată. Nici măcar o singură dată.

— Ba da. Tu nu-ți amintești nimic. Am căzut de acord măcar în privința asta. Memoria ta e mai slabă decât a mea.

— Ba n-am căzut niciodată de acord. Ai cea mai slabă memorie din istoria omenirii. Dacă ar exista olimpiada uitării, ai lua aurul la toate probele.

— Mă întreb care ar fi probele. Te-aș întreba pe tine, dar sunt sigură că le-ai uitat.

— Ha! Nu mă face să râd, Zalfa, că poate-ți vopsesc și urechea în negru.

— Lasă-mă să te vopsesc. Poate-ți găsești un iubit.

— Zău? Pe tine nu te-a ajutat deloc.

— S-o fut pe mă-ta.

Băiatul de la etajul doi din blocul de peste stradă admira de pe balcon stejarul bogat și încovoiat din fața blocului meu. Eu eram bine înfoclit în halatul de casă, pe când el era la bustul gol. S-a îndepărtat de balustrada de beton, ca să-mi arate că purta doar niște chiloți albi, minusculi. Avea un pachet roșu de țigări prins între elasticul chiloților și șold. A scos cu delicatețe o țigară și a aprins-o, a tras un fum lung și și-a scărpinat barba înainte să dea fumul afară. Apetisant. Să fi fost un pic mai îmbrăcat, nu m-ar fi mirat să-și aranjeze obiectul înainte să arunce o ocheadă zâmbitoare în direcția mea. Era micul lui joc de seducție. Nu privea în sus până nu-și termina numărul. Nu era nimic fâțiș, putea să nege oricând tot. Ori de câte ori ne întâlneam pe stradă, fie că era singur, fie însoțit, era de o politețe meticuloasă, mereu amabil cu homosexualul cartierului. Nu s-a mai apropiat de balustradă — nu voia să-mi strice priveliștea. Câți ani să fi avut micul ticălos? Douăzeci, douăzeci și unu? Era în călduri, probabil. N-o mai văzusem pe iubita lui de ceva vreme.

12 Îi plăcea spectacolul. Și mie îmi plăcea, doar că mi-aș fi dorit să-i pot spune că nu pentru el simțeam dorință.

Tânjeam după dorința pe care o simțeam pentru un băiat ca el când eram mai tânăr, un soi de nostalgie după savoirea dorinței, fiorul sângelui. Îmi era dor de dorință, doream dorința. Pe vremuri aveam erecții de nestăpânit când vedeam un tip beton ca el, dar odată cu vârsta alunecasem pe o spirală în care dorința se stinsese treptat, lăsând în urmă doar un ecou acut al tânjirii. Dorința neputincioasă a unei fantome. Mintea îmi era stârnită acum de amintire, nu de priveliște.

Aș fi vrut să-i trimit un bilet de mulțumire că îmi reamintise.

Ca la un semnal, băiatul s-a lăsat ușor pe spate, de parcă era cât pe ce să-și piardă echilibrul și să cadă. Și-a trecut palma peste piept, prin vârtejul de păr din jurul buricului, și și-a aranjat scula în chiloții albi. Apoi a privit în sus pieziș, știind că mă dăduse gata. Mi s-a strâns inima pentru el.

— E vecinul pe balcon? a strigat mama din bucătărie. Dacă vrei, pot să-l invit la prânz. Dacă m-ai lăsa să-ți vopsesc părul, probabil ar accepta.

— Nici măcar nu-mi mai amintesc ce să fac cu un băiat ca el.

— Că tot ziceai de olimpiada uitării, a zis. Fac cafea. Vrei?

Mama producea tot felul de zgomote ușoare, studiate, în camera mică: bufnitura unei cărți scăpate din mână, scârțâitul unei lămpi de masă mutate, probabil, un oftat deloc discret, urmat de o tuse cavernoasă. Era felul ei de a mă chema în cameră. Voia să vorbim.

Înghesuit în colț, patul pe care stătea mama nu avea tăblie nici pentru cap, nici pentru picioare, doar un divan și o saltea acoperite cu cearșafuri și o cuvertură, o kantha¹ indiană în cel mai glorios galben-lămâie cu roz. Mama avea capul înclinat într-o parte, de parcă încerca să descifreze o pictură cubistă de-a lui Picasso. Oarecum absentă, mângâia cu mâna dreaptă un Monet care torcea, în timp ce gemănul lui, Manet, se ghemuise pe perna cea mai îndepărtată. Mâna ei stângă se sprijinea pe pat, picioarele atingând linoleumul zgâriat, o imagine în oglindă a Christinei lui Wyeth². Camera fiind atât de mică, picioarele ei aproape că atingeau peretele opus. Nu-i vedeam decât ceafa, părul ei negru-negru, care-i ajungea mai jos de umeri. M-am întrebat dacă plângea sau plânsese. Nu pentru plecarea lui Nahed, mi-am zis. Lacrimile i le stârneau mai ales kitsch-urile în ultima vreme: filmele proaste, felicitările siropoase de Crăciun și telenovelele turcești dublate jalnic. S-a întors spre mine. Buzele ei strânse nu însemnau nimic anume. După ce împlinise optzeci de ani, buzele ei subțiri începuseră să se curbeze în sus, ca o semilună inversă. Încerca să contracareze asta strângând mereu din buze.

— Camera asta nu mi s-ar mai părea atât de sufocantă dacă am pune o fereastră, chiar și una mică, a zis, lăsând să-i scape încă un oftat. O să-mi fie teribil de dor de ea.

— Știu, am spus. Și mie.

1. Pătură cusută manual, specifică Indiei, realizată din straturi de stofă reciclată, de obicei cu modele colorate și cusături vizibile.

2. Christina Olson, subiectul celebrei picturi *Christina's World*, realizată în anul 1948 de artistul Andrew Wyeth.

Un câine a lătrat în depărtare – nu un câine oarecare, ci Eddie, golden retrieverul de pe balconul de la etajul patru din blocul vecin. Nici Monet, nici Manet n-au tresărit. Tot cartierul iubea câinele, dar ura obiceiul lui de a lătra la păsări. Anul trecut, în martie, două turturele încercaseră să-și facă cuib sub streășina balconului de dedesubt. Eddie a lătrat o săptămână întreagă, până când turturelele au decis în cele din urmă să se mute într-un cartier mai select și mai puțin gălăgios. Dar Eddie nu era nici pe departe cel mai zgomotos deranj. Verișoara mea, Nahed, trebuise să îndure sunetele desfrâului omenesc care se revărsau din camera de deasupra, la ore bizare. Vecinul nostru i-o trăgea menajerei lui srilankeze ori de câte ori nevastă-sa ieșea din casă. Nahed a tolerat asta de câteva ori, după care, cu aprobarea mea și a mamei, s-a repezit pe scări, a sunat la ușă și l-a amenințat pe soț că îl dă în vileag dacă nu încetează imediat cu gălăgia aia lipsită de orice senzualitate. Omul s-a oprit, n-a avut încotro, nu înainte însă de a-i reproșa că nu e deloc o vecină bună.

— Da? m-a întrebat mama. Ți-e dor de maică-sa? Sau doar de Nahed o să-ți fie dor?

— O să-mi fie dor de amândouă.

— Vezi? Ți-am spus eu. Niciodată nu mă ascuți.

— Zi mulțumesc.

— Trebuie?

— Da, i-am zis. Trebuie.

— Mulțumesc, rahat cu ochi.

— Cu plăcere.

Nahed plecase de la noi dis-de-dimineată, se întorsese în apartamentul ei. Fusese nevoie de doi ani și jumătate ca să-l readucă la viață. Mama ar fi vrut să ne luăm rămas

bun și să o însoțim până la apartament, să-i facem cu mâna când intra în holul blocului. Cum Nahed fusese musafira noastră, mama ținea morțiș să procedăm așa, chiar dacă niciunul dintre noi nu avea mașină. Singurul lucru care a făcut-o să renunțe până la urmă a fost că verișoara mea s-a prefăcut ofensată că i se spunea musafiră. Locuise cu noi – cu mine – vreme de doi ani și jumătate. Incredibil, fix doi ani și jumătate, aproape la oră.

— Trebuie să fac curat în cameră, a zis mama, dar n-am niciun chef. Ce facem diseară, doar noi doi? Nu vreau să-mi petrec seara de una singură, așa că nu citești nimic. Vrei să ne prostim și să jucăm canastă? Ai provizii, nu?

— Da, dar n-avem destulă mâncare în casă.

— S-o fut pe mă-ta, domnule.

S-a ridicat, și-a netezit rochia cu nonșalanță și a făcut o piruetă.

— Încă îmi permit să mănânc cât vreau.

La un moment dat, după ce Nahed și mama ei se mutaseră în locuința noastră neîncăpătoare, mama descoperise iarba. Când era fumată, o apuca foamea, dar nu se mulțumea cu gustări nevinovate. După ce rădea tot ce găsea prin frigider, se apuca să gătească două feluri de tocăniță și le dădea gata pe amândouă. Nu punea niciun gram pe ea.

— Scoate drogurile, a zis mama. Hai să ne prostim.

Voia să schimbe atmosfera din casă.

Împingea cu picioarele goale în balustradă, de parcă îi testa soliditatea, gleznelor ei părând amorfe și puțin umflate.

16 Venele vineții se vedeau mai pronunțat în lumina roșiatică

a serii care se colora treptat în mov. Gura îi era întredeschisă, buzele inerte, părul perfect pieptănat. Peste drum, fațadele clădirilor luceau, aerul devenea fosforescent. Floarea-de-hârtie de dedesubt nu contenea cu foșnetul ei vișos, iar florile rătăcite cădeau peste un morman uriaș de saci menajeri din plastic, care semăna cu o vietate preistorică adormită. Orașul sclipea, fără umbre acum, misterios în ultimele raze ale apusului. Mama se zgâia la bărbatul așezat pe balconul de la etajul doi, probabil tatăl tinerețului cochet. Nu-și mișca ochii. Se uita fix în stânga picioarelor ei, printre barele balustradei, în jos, spre pipa bărbatului, care scânteia, pălea, scânteia din nou.

Generatorul clădirii a pornit, anunțând ora cinci și jumătate. Am reușit să mă ridic din balansoar de-abia din a doua încercare. Am oprit micul nostru generator din capătul verandei. Înainte să vină mama aici, era mai aproape de ușă. Fusese una dintre numeroasele ei pretenții să-l mut unde se afla acum. Trebuia să stea cât mai departe de frânghia de rufe. Nu voia ca rufele întinse să se umple cu particule de praf de la generator, care, zicea ea, erau picături de unsoare. Când pornea generatorul mare al clădirii, rufele trebuiau strânse de pe frânghie și scoase din nou afară când se oprea. Programul nostru era dictat de generatoare.

— Nu simt nimic, a zis ea, sau aproape nimic. Crezi că am devenit imună la droguri?

— Evident că nu, i-am spus. Doar că ești fumată rău acum, ești praf.

Aveam impresia că în spatele pleoapelor mele coborâse raiul, că parcă mă îmbrățișa un înger.

— Tu ești praf, nu eu, mi-a trântit ea. S-o fut pe mă-ta. Vrei să zici că nu pot să mai fumez una?

— În niciun caz. E timpul să te duci în camera ta.

— Ce acritură.

Și-a trecut mâinile prin păr ca să-l netezească, apoi a încercat să-și ștergă delirul și chimicalele din privire.

— O să dorm bine la noapte. Deși nu cred c-o să-mi amintesc ce visez. Niciodată nu-mi amintesc după ce fumez. Iar vorbesc prea mult? N-o să-ți vină să crezi cine m-a vizitat azi-noapte în vis. Mr. Cat. A apărut de parcă n-ar fi plecat niciodată de lângă noi. Știi că îi ador pe Monet și pe Manet, dar nu se compară cu Mr. Cat. Nicio pisică nu e ca el. După atâția ani, tot mă gândesc la el aproape în fiecare zi.

Când eram tânăr și naiv, luam droguri sperând să ajung în depărtări imaginare, să pornesc în aventuri glorioase ale minții, într-o călătorie spre lună, pe aripi din fire de păianjen. Acum că sunt bătrân și naiv, sper la cea mai măreață dintre toate aventurile: o noapte de somn neîntrerupt.

Spălatul rufelor o întinerea pe mama. Curățenia o făcea fericită. Spăla păcate vechi, iar greșelile de demult le arunca odată cu apa în care clătea rufele. Soarele străluccea, ziua era călduroasă, așa că a pornit mașina de spălat. Apoi a ieșit pe balcon, zâmbind larg spre mine, spre lumea întregă, întinerită cu câțiva ani, ducând un coș plin ochi cu grămezi de haine ude. Eram la a doua ceașcă de ceai, mă pregăteam să plec la școală. Îmi pusesem cravata,

18 dar încă nu luasem sacoul pe mine.

— Ai timp să-mi dai o mână de ajutor? m-a întreat, așezând coșul la picioare.

— Doar un pic, i-am răspuns.

Prima noastră zi fără cenușiu. Plouase întruna câteva zile la rând. Stătea în lumina vindecătoare. A închis ochii pentru o clipă. Soarele ar fi trebuit să-i adauge riduri, dar părea mai tânără, de parcă viața i s-ar fi prelungit cu vreo duzină de ani. A prins o cămașă de noapte udă pe sârmă.

— Tu dă-mi lucrurile și eu le prind pe sârmă, a zis. Trage-ți cravata la spate înainte să te uzi pe mâini.

I-am dat rufele una după alta, iar ea le-a prins: rochiile ei, cămășile mele, ale ei, sutienele, lenjeria ei, nu a mea. Ne mișcam împreună, coordonați, în liniște, ceea ce era neobișnuit pentru ea. Avea ceva pe suflet.

— Suntem fericiți, a zis. Nu-i așa?

— Da, suntem, i-am răspuns.

— Mă gândeam eu, a spus ea. Poți să pleci la serviciu acum. Îți pregătesc ceva bun la cină.